

Jatkot-hanke

Mentorivalmennuksen tapaaminen RAKENNUSALA

14.11.2023

Aika: 9.00-10.00

Paikka: <https://hamk.zoom.us/j/67301272770>

Sara Rönkkönen, pedagoginen asiantuntija,
JATKOT-hanke; Lehtori, HAMK Edu

Rami Tervo, koulutuspäällikkö, Rakennus- ja
yhdyskuntatekniikka, HAMK

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Jatkot-hankkeen Mentorivalmennus (3op) syksyllä 2023

Vko 42-48

ITSENÄINEN VERKKO-OPISKELU

Aihe 1

Aihe 2

Aihe 3

Vko 41

Vko 49

Orientaatio
15.9.2023

Verkkotapaaminen
10.10.2023

OPPIMISTEHTÄVÄ RYHMÄTYÖNÄ

Verkkotapaaminen
5.12.2023

Verkkotapaaminen
14.11.2023
rakennusala

Verkkotapaaminen
15.11.2023
automaatioala

Aikataulu

- 9.00 Tervetuloa & viime tapaamisen lyhyt kertaus
- 9.05 Rakennusmestarin koulutusohjelma ja osaamistavoitteet
- 9.20 Osaamisen osoittamisesta
- 9.35 Rakentavasta palautteesta
- 9.50 Mitä seuraavaksi
- 10.00 LOPETUS

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tavastia
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Kertaus: mitä teimme viimeksi?

- Jatkot-hankkeen tavoitteista ja merkityksestä ja työpaikalla tapahtuvasta oppimisesta ja esittäytymiset
- Opiskelijoiden henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) & valmentava ote ja coaching mentoroinnissa
- Ryhmätyön aloitus & itsenäiset tehtävät, jotka olivat 1) Eura-kirjautuminen; 2) tutustuminen Mentorivalmennuksen oppimisalustaan (Moodle/Learn) ; 3) omien odotusten kirjaaminen

Rakennusmestarin koulutusohjelma ja osaamistavoitteet

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

AMK- opintojen rakenne (Rakennusmestari)

- Ydinosaaminen, Perusopinnot (120 op)
 - Pohja koulutusalan (tekniikka) opinnoille ja ammatilliseen erikoistumiseen (rakentaminen)
- Profiloiva osaaminen, Ammattiopinnot (45 op)
 - Asiantuntijuuden osa-alue
 - Vapaasti valittavat opinnot 15 op
- Harjoittelu 30 op
- Opinnäytetyö 15 op

AMK laatii omat opetussuunnitelmansa

- Toisen asteen tutkinnoissa valtakunnalliset tutkintoperusteet
- Korkeakoulujen painotuksissa eroja
 - Opintojen suunnittelussa esim. kansainvälisyys, vastuullisuus ja monialaisuus usein tavoitteena
- Osa rakentamisen sisällöistä ovat melko vakiintuneita
 - Rakenne opinnoissa voi olla toisistaan poikkeava, esim statiikka voi olla yhtenä 5op tai kahtena (3+2 tai 2+3 op) opintojaksona
- Korkeakoulujen välillä vaihtaminen ja ristiinopiskelu on mahdollista, muttei ongelmaton

Ydinopinnot / Profiloiva osaaminen

- Jako on käytössä kaikissa tutkinnoissa
- Rakennusmestarikoulutuksen sisältöä ohjaavat monet tekijät ja profiloivan osaamisen laajuus on pieni
- Opetussuunnitelman sisältöä ohjaavat mm.
 - Korkeakoulututkinnon yleiset sisällöt (esim. toisen kotimaisen kielen opinnot, "virkamiesruotsi")
 - HAMKin tutkintosääntö ja strategia
 - Tekniikan alakohtaiset tarpeet (luonnontieteet, kielet ja viestintä)
 - Rakentamisen luvanvaraisuus -> kelpoisuus / pätevyudet (MRL, jatkossa Rakentamislaki)
 - Valtakunnallinen ohjeellinen opetussuunnitelma

Opintojen sisältö

- Rakentamisen pätevyys
 - Suunnittelu- ja työnjohtotehtävään kelpoisuuden ehtona tehtävän vaativuutta vastaava pätevyys
 - Koulutus ja tutkinto yksin eivät pätevöitä ilman työkokemusta
 - Työkokemus täyttyy yleensä tutkinnon valmistumisen jälkeen
 - Pätevyyden kriteeristöä ei laadi ja pätevyyden täyttymistä ei arvioi korkeakoulu
 - Laki rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta, 1.1.2025 alkaen
 - Ympäristöministeriö valtuuttaa toimielimen myöntämään pätevyydistodistuksia
 - Toimielimiä ei ole nimetty, arviointikäytännöt eivät ole tiedossa
 - Nykyinen opetussuunnitelma on laadittu FISEn pätevyyskuvausten perusteella
 - Toptenrava

Rakennusmestaritytutkinnon tavoitteet

- Vastaavan työnjohtajan pätevyys, vaativa luokka
 - Tehtävien pätevyysvaatimukseen sisältyvät opinnot
 - Puu, betoni, kosteusvaurion korjaus, (teräsrakenteiden asennus)
 - Tutkinto mahdollistaa poikkeuksellisen vaativan luokan työnjohtopätevyyden, OPSin opinnot eivät sisällä tarvittavia opintoja
- Rakennusmestarin tutkinnon sisältö OPSin mukaisesti opiskeltuna ei sisällä tavanomaisen luokan suunnittelupätevyyksiin liittyviä opintoja
 - Tutkinnon taso riittää, rakennetekniikan opintoja mahdollista tehdä vapaasti valittavina opintoina

Vastaavan työnjohtajan pätevyys, vaativa luokka

- Rakennustekniikan opinnot
 - Rakenteiden mekaniikka
 - Kyseistä työnjohtotehtävää käsittelevät opintosuoritukset
 - Rakennusfysiikka
 - Rakentamisen työmaa- ja tuotantotekniikkaa
 - Projektinhallintaa, johtamista, aikataulusuunnittelua ja hanketaloutta koskevat opinnot
- Työkokemus
 - FISE 3v, josta 1v vaativassa luokassa
 - TOPTEN tulkintaohje, 4v, josta 50% tutkinnon suorittamisen jälkeen

Opintojakso

- Opintosuoritukset kirjataan vaihtelevan laajuisiin opintojaksoihin, joiden sisältö on suorittamistavasta riippumatta sama
 - Osaamistavoite
 - Arviointikriteerit
- Rakennustekniikan opintojaksojen nimeäminen ja sisällön kuvaaminen tehdään tavalla, joka mahdollistaa pätevyyden arvioinnin myöhemmin
- Kuvaustekstien kirjoittamista ohjaavat myös mm.
 - Korkeakoulun ohjeistus
 - Korkeakoulujen ristiinopiskeluun liittyvät tavoitteet

Opetussuunnitelman pysyvyys

- Opetussuunnitelman ei pitäisi muuttua
- Rakentamisen lainsäädäntömuutokset ja tulkintakäytännöt voivat aiheuttaa muutostarpeita
 - Mahdollisuuksien mukaan opetussuunnitelmaan tehdään muutoksia sen käytön aikana

Keskustelua osaamisesta

- Opetussuunnitelman kehittäminen on osa korkeakoulun jatkuvaa toimintaa
- Kaikki palaute otetaan vastaan koko hankkeen ajan
- Ammattikorkeakoulututkinnoissa työelämälähtöisyys keskeistä

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Osaamisen osoittamisesta

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Linjakas osaamisen arviointi

- Opiskelijan osaamista arvioidaan suhteessa opintojakson **arviointikriteereihin**
 - Tapa, jolla osaaminen on hankittu ei vaikuta arviointiin
 - Työmäärä, joka tavoitellun tiedon tai taidon hankkimiseen käytetään ei vaikuta arviointiin
- Osaaminen kirjataan opiskelijan **osaamiseen** perustuen
 - Arvioinnin kohteena ei ole pelkästään työn tuotos, esimerkiksi opiskelijan laatiman suunnitelman sisältö. Sisällön lisäksi opiskelijan on kyettävä perustelemaan esimerkiksi suunnitelmaa tehtäessä tehdyn valinnat ja päätökset.
- Opintosuorituksen myöntäjän on **varmistuttava** osaamisesta
 - Osaamisen taso on pyrittävä arvioimaan numeerisesti

Opintojakson kirjaamisen tapoja

- Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen/tunnustaminen (AHOT)
 - Aiemmin tehty korkeakoulutasoinen opintosuoritus hyväksiluetaan
 - Aiemmin hankittu osaaminen osoitetaan AHOT-näyttönä
 - Kun AHOTilla korvataan OPSiin sisältyvä opinto (pl. Vapaasti valittavat opinnot) tarkastellaan korvaavan suorituksen sisältöä
 - Korvaavan suorituksen on vastattava korvattavaa opintoa
- Opintojen suorittaminen korkeakoulun opintojakson toteutuksella
 - Osallistutaan opetukseen korkeakoulun suunnitteleamalla tavalla ja osoitetaan näyttö toteutuksen suunnitelman mukaisesti

Työn opinnollistaminen JATKOT-mallissa

- Opintojen aikaisen työssäkäynnin tuottaman osaamisen tunnustaminen opintopisteillä
- JATKOT –hankkeen tavoitteena on tarkastella ja edistää työpaikalla tapahtuvaa oppimista
 - Minkälaisin toimin työnantaja voi tukea osaamisen hankkimista?
 - Osaamisen arvioinnin kehittäminen on keskeinen osa hanketta
- ”JATKOT –malli”
 - Työn opinnollistamiseen perustuva ja kehitteillä oleva malli

Suorittamisen tapoja JATKOT-mallin rinnalla

- Suorittamisen tapa voi vaihdella opintojaksoittain
 - JATKOT –mallin rinnalla käytettävissä aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen/tunnustaminen (AHOT) ja osallistuminen toteutukselle
 - Suunnittelu opiskelija- ja opintojaksokohtaisesti
- **Toteutukselle osallistuminen** voi olla paras vaihtoehto esimerkiksi:
 - Luonnontieteet, rakenteiden mekaniikka, kieliopinnot
 - Osaamiset, jotka eivät ole omalla työpaikalla työnkierron avulla mahdollisia sisällyttää tehtäviin
- **Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen/tunnustaminen (AHOT)**
 - Kun osaaminen on jo olemassa
 - Tehdään ennen kyseisen opintojakson toteutuksen alkamista
 - Valintaopintojen ulkopuolella oleville opintojaksoille vasta tutkinto-opiskelijana

Mentorin rooli?

- Yhteistyössä opiskelijan kanssa tunnistaa osaamisen kehittämistarpeet
- Opiskelijan kannustaminen, palautteen antaminen ja osaamisen kehittymisen seuraaminen
- Oppimisen mahdollisuuksien varmistaminen
 - Opintoihin tarvittavan ajan varaaminen
 - Opintojen suorittaminen
 - Työn ohessa tapahtuvan oppimisen reflektointi

Keskustelua osaamisen arvioinnista ja mentorin roolista

- Miten mentori seuraa ja ohjaa osaamisen kehittymistä
- Miten mentorin rooli sparraajana ja korkeakoulun rooli osaamisen toteajana liittyvät toisiinsa
- Minkälaisia mahdollisuuksia yrityksellä on hyötyä JATKOT –opiskelusta
 - Tavoiteltuun osaamiseen liittyvä kehittämistehtävä?

Rakentavasta palautteesta

Orientaliva tehtävä:

Pohdi n. 1-2 min itsenäisesti

- Milloin olet itse saanut rakentavaa palautetta, joka auttoi sinua kehittymään tai oppimaan?
- Mikä teki juuri tästä kokemuksesta hyvän?

(Näitä havaintoja ei jaeta tänään yhteisesti, mutta voit kirjata itsellesi omia havaintojasi ylös!)

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tavastia
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Rakentavasta palautteesta

- **työpaikkapedagogiikan tärkeys**= ymmärrys siitä, miten työssä opitaan ja miten oppimista voidaan tukea
- rakentava palaute osana **positiivisen oppimisilmapiirin** rakentamista
- palautteen rooli **työssä oppimisen tukemisessa** on keskeinen
- **feed forward** -palauteajattelu
- **ohjauksen tärkeys** (vrt. Mentorin rooli)
- "HILL"-mallissa (*High Impact Learning that Lasts*) korostuvat
 - 1) aktiivinen toiminta ja tiedon jakaminen
 - 2) yhteisöllinen toiminta ja valmentaminen
 - 3) **arviointi ja palaute erityisesti tulevaisuuteen suuntautuen**

Vinkkejä rakentavan palautteen antoon? Katso esim.

<https://duunitori.fi/tyoelama/rakentava-palaute-arvokas-lahja>

<https://tiinaparikka.fi/uncategorized/feedbackista-feedforwardiin/>

Lue lisää:

Pedagogiikka työssä oppimisen tukena työelämässä (Heta Rintala, Liisa Postareff & Essi Ryymin) teoksessa **Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä (2022)**

LÄHTEITÄ myös:

Billett, Stephen (2004) Workplace participatory practices. Conceptualising workplaces as learning environments. *The Journal of Workplace Learning*. 16(6), 312-324.

Dochy, Filip & Segers, Mien (2018) *Creating Impact Through Future Learning. The High Impact Learning that Lasts (HILL) Model*. Lontoo: Routledge.

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tavastia
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Tehtävät alakohtaisen tapaamisen jälkeen:

Yksilötehtävät:

- JOS VIELÄ TEKEMÄTTÄ: Eura-kirjautuminen
- Mentorivalmennuksen oppimisalustalle (Moodle/Learn) on viety ensimmäisiä "usein kysytyjä kysymyksiä" ja vastauksia sekä alakohtainen keskustelualue. Kun sinulla / ryhmälläsi tulee kysymyksiä, avaa sillä uusi keskusteluketju.
- Lue lisää ja perehdy palautteen antamiseen
- Muistakaa: Opiskelusopimus ja kolmikantakeskustelut! Lisätietoa: Heini Liminka, Eveliina Pöysti

Ryhmätehtävä:

- **LISÄYS tehtävänantoon:** pohtikaa myös Jatkot-hankkeen poikkileikkaavia tavoitteita ja niiden toteutumista: **Sukupuolten tasa-arvon edistäminen; Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus; Kestävä kehitys**
- **palauttakaa** ensimmäinen versio (ranskalaisin viivoin) viimeistään **21.11.2023**
<https://learn.hamk.fi/mod/forum/view.php?id=653618>
- **antakaa vertaispalaute** viimeistään **28.11.2023** (**vertaispalautevastuut, ks. seuraava slide!**)
- hyödyntäkää saamaanne vertaispalautetta ja **tehkää PowerPoint-esitys** (max 5 slidea). Valmistautukaa esittelemään se viimeisenä verkkolähipäivänä **5.12.2023**

HAMKin Moodle (Learn)-alusta

- Opinnot suoritetaan verkko-oppimisympäristö Moodlessa
- Moodleen pääset kirjautumaan HAMKin käyttäjätunnuksella (ns. Lyhyttunnus) osoitteessa

<https://learn.hamk.fi/> (HAMK login)

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

 Tavastia
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ